

מסורת הש"ס

(א) וְצִלַּת אֲלֵהֶם וְרִיבָה נִגְמַי
לָקֵחַן וּבְכָל הַמִּסְתֵּי־
(ב) פִּסְחֹם לֵי יוֹם יוֹסֵף
(ג) וּבְתַשְׁבֵּה שִׁבְעַתְּמוֹת אִי
וּקְצֵרְנָם וְיִפְחֵם יִהְיֶה
הָרֵד מִבְּרִיטְנוֹתֶיהֶם וְיִקַּח
שְׁעוֹלָן עַל דְּמוּת עֲקֹרָתָן
וְיִרְסֵם הַעֲרֹךְ עֲקֹרֵלָן
וּבְפִסְחֵם חִלָּה עֲקֹרֵלָן
(ד) וְעַי מוֹס' לָקֵחַן יוֹם
(ה) וְעַי מִלְּחָמָן יוֹם
(ו) וְעַי רִשְׁשֵׁי
(ז) וְעַי יוֹמֵי
(ח) וְעַי כֹּחַ
וּבְמִתְּרֵה הָדָר הָדָר נִשְׁמָה
וְהָרֵד לָקֵחַן עַל הָרֵד
מִחוֹס' עֲרִיזָן
אֲחֵר חִלָּה לֵהֵא עֲמֻנָן
וְהָרֵד אֲחֵר עֲמֻנָן
הַעֲרֹךְ לִמְחֵם הָרֵד
הָדָר מִחוֹסֵיהֶם כִּי וְרִשְׁשֵׁי

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אנשי מזר
וכו' רשמו וכתבירו
הוסיפה
אוסרת:
(ג) רמב"ם וכלכל ד"ה
מותר אפי' י' בורין כו':
(א) רמב"ם ד"ה אלימא
משום וכו' אלל דיבור וכו'
בדפוס בזה השלשון גיליון
ולרש"י שמה י' לחלק
בדבור ומה וקטנא וכו'
לפי שגממיהוה מותר
אפי' עשר כורים אלל
קדפא אפי' פתח ולגנא
הוקף לא מהני ביתר מביה
קטאמי:

מוסף רש"י

וְחֹרֶתִי עַל כֵּל
 הַלְמִיּוּדִים שֶׁל רִ' אֱלִיעֶזֶר
 וּבִקְשִׁיתִי לֵב הַבַּיִת
 לְקִיעֵנִי שְׁמַע דְּבַר זֶה
 מִפִּי (פסחים טז.)
 שִׁיר לְמִנְחָה קִרְפָּף
 שְׁהוּא יוֹתֵר מִבֵּית
 אֲהֵימֶם שְׁהוּקָף לְדִירָה.
 אֲהֵימֶם הָאֵלֶּם שִׁיעוּר מֵלֶךְ
 מִנְּחָן וְיִמְתּוּהוּ מִמֵּחֶם
 שִׁיעוּר לֵב הָיִקָּף שֵׁלָה
 הָיִקָּף לְלוֹד בְּמִתּוֹ אֵין
 לְשִׁמְשָׁמֶם מִן מֵתִים לְחַיִּים,
 כִּי הָיִקָּף שִׁיעוּרָהּ שְׁבִנְיָהּ.
 הַמְּוָקָף לְדִירָה, אֲפִלּוּ בֵּית
 עֲשָׂרִים חֲמִשָּׁן מִטְּעִילִין
 וְיִמְתּוּהוּ מִלֵּב יוֹתֵר מִמֵּת
 אֲהֵימֶם שְׁהוּקָף שֵׁלָה
 מִדֹּת לְטַעֲנוֹת כִּינּוּל (ב"ב
 טז.) דְּבַר רַבּוּר. בְּנֵי
 הָרִשִׁים שֶׁן דִּירָה מִמֵּת
 וְהִי אֵין כִּינּוּת שִׁיעוּר
 הָיִקָּף לְדִירָה, אֲחִילֵי אֵין
 מִמֵּת אֲהֵימֶם הִי
 מִטְּעִילִין בִּי עוֹד (ע"ב).
 נִטְעוּר וְרַבּוּר. כִּינּוּתֵם, אֵין
 אֲחִילֵימֶם מִטְּעִילִין מִדֹּת
 דִּירָתוֹ מִמֵּת וְהִי אֵין
 מִחֲזָר שְׁלֵמִי הַבְּתִים
 שִׁקְיוֹלֵם לְדִירָה וְיִמְתּוּ
 (ע"ב). וְהִדִּיר קִרְפָּף
 שִׁיעוּר אֵין מִמֵּת אֲהֵימֶם
 זֵלָה אֵם שֶׁן מִמֵּת
 אֲהֵימֶם הִי מִטְּעִילֵין כִּינּוּל,
 אֵין יוֹתֵר אֲחֵל דִּירָה
 קָרִי לֵב רְשׁוֹת אֲחֵל גֵּן
 מִחֲזוּ אֵין לְנִי מִחֲזַר לְטַעֲנוֹת
 אֲחֵל אֲחֵל חֵיב אֵין מִמֵּת
 גֵּן, לְמִתּוֹת וְלִשְׁמִעַם מֵן
 לֵה (שְׁבַח ק"ל). רְשׁוֹת
 אֲחֵל גֵּן לְטַעֲנוֹת לֵב
 שְׁמַעֲנוּ בְּגוֹז אֵין מִחֲזוּ
 (ע"ד). הִיזְלוּ וְיִסְלֵם אֵין
 מִשְׁמָחִין מִיּוֹד וְיִמְתּוּ,
 רְשׁוֹת אֲחֵל אֵין מִטְּעִילִין
 מֵן לֵה, אֲפִלּוּ מִחֲזַר שֶׁן
 רְשׁוֹת לֵה מִחֲזַר גֵּן
 שִׁיעוּר, וְלֵה אֵין לֵה
 עֲשָׂרִים מִחֲזַר לֵה מִשּׁוֹם
 מִחֲזַר לֵב בֵּית (למחצית)

עושיין פסין פרק שני עירובין

גב' הוה אמינא דרביס אפי' מונוסין. שרי ר"י בן צבא והאי דקאמר צבא הרע'ס משום ר' עקיבא דאמר צבא היחיד שרי ואתא איהו למימר א"ע'א דמיס חייס ינייחו דרביס אין ליחיד לא והכי קאמר אין עושין פסין צבא צבא אלא של רביס: **מתנא'** וזמירה. סוכת שומריין. ואע"ג דהוקף לזירה

גמ' אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יהודה בן בבא ואמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד וצריכא דאי אשמעינן הלכה כר' יהודה בן בבא הוה אמינא דרבים ואפילו מכונסין והאי דקתני באר הרבים לאפוקי מדר' עקיבא קא משמע לן דלא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים וא' אשמעינן באר מים חיים הוה אמינא לא שנא דרבים ולא שנא דיחיד קא משמע לן הלכה כרבי יהודה בן בבא: **מתני'** ועוד אמר ר' יהודה בן בבא הגיגה והקרפף שהן שבעים אמה ושיריים על ע' אמה ושיריים המוקפות גדר גבוה עשרה טפחים מטלטלין בתוכה ובלבד שיחא בה שומריה או בית דירה או שתהא סמוכה לעיר ר' יהודה אומר אפילו אין בה אלא בור ושיח ומערה מטלטלין בתוכה * רבי עקיבא אומר אפילו אין בה אחת מכל אלו מטלטלין בתוכה ובלבד שיחא בה שבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים רבי אליעזר אומר אם היתה ארכה יתר על רחבה אפי' אמה אחת אין מטלטלין בתוכה * רבי יוסי אומר אפילו ארכה פי' שנים ברחבה מטלטלין בתוכה אמר רבי אלעאי שמעתי מרבי * אליעזר ואפילו היא כבית כור וכן שמעתי ממנו אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהכניס ולהוציא לו אבל להם מותר * וכן שמעתי ממנו שיוצאין * בערקבלין בפסח וחזרתי על כל תלמידיו * ובקשתי לי חבר ולא מצאתי: **גמ'** מאי תנא דקתני ועוד איילמא משום דתנא ליה חדא לחומרא וקתני אחריתי משום הכי קתני ועוד והא רבי יהודה דתנא ליה חדא לחומרא וקתני אחריתי ולא קתני ועוד התם אפסקוה רבנן הכא לא אפסקוה רבנן וכל היכא דאפסקוה רבנן לא קתני ועוד והא רבי אליעזר דסוכה דאפסקוה רבנן וקתני * ועוד התם במילתיה הוא דאפסקוה הכא במילתא אחריתי אפסקוה: רבי עקיבא אומר אפילו אין בה אחד מכל אלו מטלטלין בתוכה: רבי

[illegible]

ועוד אע"ג דלא הוו תרוייהו מעיני א' וכ"ש היכא דהוו תרויי (דף כו.) ובפרק רביעי דמגילה (דף כח.) ^ו כדפ"ה: **הבא** (ביצה דף לז. וסו) קמתי ועוד ואע"ג דאפסקי במילתא אחריית דק ומגבז מן ההורא ומדליק וחס"א מגבז משלפניו ומדליק וקמתי בחר וקמתי בחר הכי ועוד א"ר אליעזר עומד אדם על המוקפה כו' ומיה דמילתא דאור קא מסיים ואזיל קשה וי"ל דהתם הוו תרי קולי ושיי

כג.

עין משפט
נר מצוה

בו א [טוש"ע ח"ח סי'
שנה סעיף ח]:
בו ב [טוש"ע שס]:

רב גיסים גאון

והא גבי ר' אליעזר דסוכה
דאפסקה רבנן וקאמו
ועוד. זהו שאמר ר'
אליעזר במסכת סוכה
בפרק הישן תחת המטה
ר' אליעזר אומר ארבע
עשרה עשרות חייב אדם
לזכות סוכה אחת ביום
ואחת בלילה. וזכמים
אומרים אין לזכור קצבה
חזן מליל יום טוב
הראשון בלבד. ועוד אמר
רבי אליעזר מי שלא אכל
כר.

רבינו חננאל

[illegible]

וזהו הנקט באר הרבים **לאפוקי מר' עקיבא**. וזאת א"כ הוה ליה למימר צור הרבים וע"כ צאר היחיד לא דל"כ היינו רבי עקיבא וי"ל דאורחא דמלתא למיתני מעשני שמועט דלייני צאר היחיד אי נמי הא דקאמר דרבים אפילו נמוכטין לא אריי' בן צבא קאי אלא אשמואל:

פ שנה דרבים ולא שנה בו'. יכול להיות דהוי כר' יהודה בן צבא והא דנקט ר' יהודה בן צבא נאר הרבים היינו לאפוקי צור הרבים: **שחורא ע'** אמה ושיריים. וא"ת ולינן מהר הציט ועזרת נשים שהיה קל"ה אמה ועזרת ישראל היה ספי"ו וי"ל דכל מידי דצבת ממשכן גמרינן להו אי נמי תצורת חשיב מוקפין לדירה שהיו שומרים צבא כל הלילה:

ובצבד שיהא בה שומירה.
 נראה לפרש דפחות
 מע' אמה נמי ארץ שומירה או בית
 דירה וציתר מבית סאתים לא סגי
 בשומירה ובית דירה אלא פתח ובצבד
 הוקף הקרפץ לצורך הבית אבל אין
 לומר דבשבעים אמה דוקא ארץ
 שומירה אבל דפחות א"ל כלום וציתר
 אין סגי בשומירה דאין סבירא שיהא
 ג' חלוקים בג' משהויין והא נמי אין
 לומר דציתר מע' נמי סגי בשומירה
 ולא אחא למימר אלא דצתר משבעים
 אמה ושיירי לא צריך כלל דאם כן
 במאי פליג ר' עקיבא לפירוש ר"ח
 דפירש דר' יהודה בן צבא איירי
 בדבר מועט ור' עקיבא לא איירי
 לתרוייהו בע' אמה ושיירי ודבר
 מועט ארץ שומירה ובפחות מכאן לא
 צריך ואפ"ו לפי רש"י דפי' היינו תנא
 קמא דלמארו פ"ו לר' יהודה מ"מ גס
 ולפי' הנראה דרבי יהודה בן צבא נמי
 אית ליה דבר מועט כמו תנא קמא
 דמשום הכי אנטרין לרבי עקיבא
 לחזור ולשנות ובצבד שיהא בה ע'
 אמה כו' ועוד אי ציתר מבית סאתים
 נמי איירי ר"י בן צבא א"כ היכי
 קאמר ר"י אפילו אין בה אלא בור
 ושיח ומערה משמע דלר"י נמי אין
 חילוק בין סאתים ליתר ורבי יהודה
 גופיה קאמר לעיל גבי פסין עד בית
 סאתים ועוד לר"ח דפי' היינו תנא
 קמא היינו ר"י בן צבא כלומר ואמאי
 הוצרך לשנות ובצבד כו' כיון דקאי
 לרבי יהודה בן צבא והא אנטרין
 דלא נימא דשרי אפילו ביתר מבית
 סאתים כיון דר' יהודה בן צבא
 איירי ביתר מבית סאתים לכך נראה

כדפרישית ומה שפירש רש"י אפילו בזקוק לדירה לא שרי רבי יהודה בן צבא ביתר מצית סאתים אין נראה אלא בפתח ולצדקו הוהק מהי אפי' ביתר מצית סאתים דהא שרי רבנן לעיל בדיר וסתר ומקוואה אפי' ב' כורים וכנה חלירות ומצואות שהיו גירושלים יתרות ועל בית סאתים וכי יאסור ר' יהודה בן צבא ככולם לטלטל ודווקא בשומריה הוא דקאמר דלא מהני ביתר מצית סאתים אבל פתח ולצדקו הוהק מהני אפי' יתר ולרש"י שמה ש' לחלק בדדיר וסתר ומקוואה וחסר לפי שפתימיהם שרי ב' יותר אפי' ר' כורין לא קרפא אפי' פתח ולצדקו הוהק לא מהני ביתר מצית סאתים:

אִילָנָא משום ו^א דתני **הָרָא לְחומרא**. פירוש דשייך ו^א למיתני מענין א' אף על גב דלא הוו תרוייהו לחומרא כמו בסוכה **במלתא אחריתי אפסקוה**. תימה דבפסק המציא כדי יין וי' ר' אליעזר אומר נטול אדם קיסם משלפניו [לחצוף בו שיניו] וכי אין מוציאין את האור לא מן העצים כו' ומפסקינן בזה שלימה דש"י מהפך שם המשנה והגמ' אך לר"ת שאומר שאין צריך להפך למיתני ועוד אע"ג דאפסקין במילתא אחריתי דכה דהיתירא עדיף: רצ"י

הואיל וכולן רשות שאינה דירה היא, ואין צריך לערב מחצר לחצר אלא בשביל כלים ששבתו כלים צבית, לא מביעו היכי דלא עירבו בני בתי החצר, דאפילו מצית לחצר לא יוציאו כלי הבית, לחצתה של עירוב עמה (שבת סד:).